

Energiemonitoring is meer dan een leuke gadget

Met de opmars van de energieverbruiksmanager staan we aan de vooravond van het smarthome-tijdperk. De functie van deze toestellen gaat inmiddels een stuk verder dan alleen het nauwkeurig registreren van het energiegebruik in huis. Voor installateurs zijn er nieuwe kansen.

Tekst Henk Bouwmeester*

De slimme meters die netbeheerders de laatste jaren in Nederland hebben 'uitgerold', maken veel mogelijk. Real-time kun je als eindgebruiker de levering en het gebruik van energie in de gaten houden. Je ziet bijvoorbeeld dat je nog heel wat elektriciteit gebruikt, ook al denk je dat alle apparaten uit staan. Energiebedrijven ondersteunen hun klanten met gelikte apps die in kleurige diagrammen inzicht geven in je

energieconsumptie per uur, dag, maand of jaar. Ook de leveranciers van zonnepanelen zitten niet stil. De opbrengst en het geleverde vermogen verschijnen per paneel op je smartphone. En passant zie je daarmee snel wanneer één paneel achterblijft bij de rest. En het werkt. Consumenten gebruiken vaak drie tot vier procent minder energie. Alleen maar vanwege het simpele gegeven dat zij

inzicht hebben in hun gebruikspatroon. Meten is weten.

NOM-woningen

Energiemonitoring is overigens niet slechts een leuke gadget en een vrijblijvende extra. In huurwoningen die met een nul-op-de-metergarantie zijn opgeleverd, waarvoor de bewoner een energiestatatievergoeding betaalt, is een gevalideerde monitoring wettelijk verplicht. Alleen als de woning de voorspelde NOM-prestatie realiseert, mag de prestatievergoeding in rekening worden gebracht.

Maar energiemanagement is meer dan alleen monitoring. Als je het energiegebruik registreert, wil je er immers ook op kunnen acteren. Liefst automatisch. Dat gaat verder dan schakelen op dag- en nachtstroom.

Zo heeft bijna vijftien procent van de Nederlandse eengezinswoningen pv-panelen op dak. Deze bewoners zien zich met ingang van 2023 geconfronteerd met een 'versoberde' salderingsregeling: vanaf dat moment brengt geleverde elektriciteit minder op dan afgenomen elektriciteit kost. Zij hebben er dan alle belang bij de elektriciteit van eigen dak in huis te gebruiken.

Dat wil dus zeggen: apparaten aan en de e-bike aan de stekker zodra de zon schijnt. Ook dat is voor leveranciers van energiemanagers een motief om met nieuwe producten op de markt te komen.

Energiemanagement is meer dan alleen monitoring.

Met een verbruiksmanager gebruiken consumenten zo'n drie tot vier procent minder energie.

Er gebeurt veel

Zo groeit de consumentenmarkt van systemen voor energiemangement in hoog tempo. Bij iedere internetshop kan de consument nu al kiezen uit een scala van energiemangers. MilieuCentraal geeft op energieverbruiksmanagers.nl een overzicht van meer dan veertig systemen. Je ziet door de bomen het bos niet meer. En het laat zich raden dat dit overzicht voortdurend aan verandering onderhevig is. Er gebeurt veel. Het installeren van een energiemanager is voor negentig procent een kwestie van downloaden, aanmelden, wachtwoorden bedenken en (vooral) pincodes onthouden. Een whizzkid kan de was doen. Toch is dat slechts het halve verhaal. Want belangrijker dan een kleurige grafiek die je op je smartphone tovert, is de vraag wat je eigenlijk met de energieverbruiksmanager wilt. Wat wil de eindgebruiker met dit stukje domotica realiseren? Wat is in een gegeven situatie slim om te doen? Alles is mogelijk, maar in de beperking toont zich de meester. Hier kan een goede installateur zijn toegevoegde waarde laten zien.

Advies

Ten eerste kan de installateur zijn klanten adviseren. Voor een goed advies zijn de woning en de aanwezige apparaten belangrijke gegevens: een elektrische auto, zonnepanelen op het dak, een luchtwarmtepomp of een bodemwarmtepomp. Wat kun je slim koppelen om daarmee

het ongesaldeerde verbruik te beperken? Daarnaast gaat het om het doel van de eindgebruiker. Hoe ziet het woongedrag van de klant eruit? Over welke vaardigheden beschikt hij? In een studentenhuis zal een gebruiksmanger andere functies moeten hebben dan in een eengezinswoning of een seniorenappartement. Een eigenaar-bewoner verwacht andere functionaliteiten dan een woningcorporatie die NOM-

'Zorg dat een energiemanager doet wat de klant wil. Niet andersom'

woningen verhuurt. De algemene regel is: zorg dat een energiemanager doet wat de klant wil. Niet andersom.

Voorwaarden scheppen

In de tweede plaats kan een installateur op de achtergrond de voorwaarden scheppen voor optimaal energiemangement. Het is bijvoorbeeld slim om, wanneer dat een reële mogelijkheid is, het aantal groepen in de meterkast uit te breiden. Liever tien of twaalf dan acht. Meer groepen maakt meer finetuning mogelijk. Bijvoorbeeld om de batterij van de elektrische auto als particuliere opslag te gebruiken. Als de zon schijnt, laadt de accu op. Als elektriciteit duur is, en je hebt de auto toch niet nodig, kun

je de opgeslagen elektriciteit ook voor functies in huis gebruiken. Verder moet het managementsysteem voorkomen dat teveel elektrische apparaten gelijktijdig aan staan. In een goed geïsoleerd huis kan de warmtepomp best een tijdje naar een lage stand moduleren zonder dat de bewoner er iets van merkt.

Prijsfluctuatie

Drijvende krachten achter deze ontwikkeling zijn, dat de netbelasting in woonwijken met alle laadpalen en zonnedaken steeds groter wordt. Netbeheerders hebben er daarom veel belang bij dat pieken in levering en gebruik worden afgevlakt. Daarmee samenhangend is de prijs van elektriciteit steeds minder een vast gegeven. De prijs fluctueert met de beschikbaarheid van zon en wind, eerst alleen op de spotmarkt, maar steeds meer ook op de consumentenmarkt. Er zijn nu al energiebedrijven die elektriciteit leveren tegen een per uur variërend tarief. Naarmate de consument ook zelf steeds meer producent van elektriciteit is, neemt het belang van goed energiemangement toe. Het beperkt de belasting op het net en scheelt de consument onder de streep honderden euro's per jaar. De opmars van de energieverbruiksmanager is niet meer te stuiten. ■

* Met dank aan Ron van Leeuwen, directeur elektrotechnisch installatiebedrijf Velegro, Snelrewaard